

Overzicht plannen, programma's of afspraken waarvan de aanpak en preventie mentale gezondheid een onderdeel is

Plan, programma of afspraak	Departement verantwoordelijk voor de uitvoering	Bewindspersoon verantwoordelijk	Budget beschikbaar voor inzet op mentale gezondheid (in euro's)
Aanpak 'Mentale gezondheid: van ons allemaal' ¹	VWS, SZW en OCW	Staatssecretaris VWS is coördinerend bewindspersoon	40 miljoen incidenteel; 2022 t/m 2025 ²
Suïcidepreventie: Samen Minder Suïcide ³	VWS	Staatssecretaris VWS	11,5 miljoen per jaar structureel en 5,1 miljoen incidenteel t/m 2025
Actieprogramma één tegen eenzaamheid ⁴	VWS	Staatssecretaris VWS	5 miljoen per jaar structureel 10 miljoen per jaar incidenteel 2022 t/m 2025
Meerjarenprogramma depressiepreventie ⁵	VWS	Staatssecretaris VWS	750.000 per jaar structureel
Bestuursakkoord 2022 hoger onderwijs, kader Integrale aanpak studentenwelzijn ⁶	OCW	Minister van OCW	15 miljoen per jaar structureel
(Ondersteunings)programma Studentenwelzijn ⁷	OCW	Minister van OCW	5 miljoen incidenteel; 2023 t/m 2027

¹ [Aanpak Mentale gezondheid van ons allemaal | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

² Dit bedrag komt volledig van de VWS begroting en wordt via de actielijnen ingezet en/of toegevoegd aan bestaande programma's. Zo wordt 17 miljoen euro beschikbaar gesteld aan gemeenten via de SPUK-regeling voor de **lokale aanpak** van mentale gezondheid (actielijn 2). Dit is afgesproken in het **Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)**: mentale gezondheid is één van de 15 onderdelen waarvoor gemeenten budget kunnen aanvragen. Ook wordt uit het totaalbedrag voor de aanpak budget ingezet voor **cultuurparticipatie** voor projecten die inzetten op mentale gezondheid. Hiervoor voegt VWS 500.000 euro incidenteel per jaar (t/m 2025) toe aan budget van OCW (jaarlijks tenminste 400.000 euro). Voor de actielijn 'mentaal gezond onderwijs' wordt jaarlijks 1,25 miljoen euro toegevoegd aan de **Gezonde School aanpak en Welbevinden op school** ter bevordering van mentale gezondheid. Voor dit programma stellen verschillende departementen ook budget beschikbaar voor andere gezondheidsthema's. Voor de actielijn 'mentaal gezond aan het werk' voegt VWS budget toe aan de Langs de **Brede Maatschappelijke Samenwerking (BMS) burn-out** (respectievelijk 250.000 en 300.000 euro in 2023 en 2024).

³ [Home - Samen Minder Suïcide \(samenmindersuicide.nl\)](#)

⁴ [Initiatieven \(eentegeneenzaamheid.nl\)](#)

⁵ [Meerjarenprogramma Depressiepreventie - Trimbos-instituut](#)

⁶ [Landelijk Kader Studentenwelzijn 2023-2030 | Rapport | Rijksoverheid.nl](#) & [Kamerbrief over aanpak studentenwelzijn in het mbo en hoger onderwijs | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

⁷ [Kamerbrief over aanpak studentenwelzijn in het mbo en hoger onderwijs | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#) Programma tot 2028 voor het mbo, hbo en wo om een kennis- en ondersteuningsstructuur te ontwikkelen die partijen rondom de student in staat stelt om het studentenwelzijn effectief te verbeteren. Trimbos heeft in 2023 een subsidie ontvangen voor 5 jaar voor een ondersteuningsprogramma studentenwelzijn. Hierbij gaan zij ho-instellingen ondersteunen in de implementatie van het kader studentenwelzijn/beleid voor studentenwelzijn. Daarnaast richt het programma zich op de bredere integraliteit (verbetering zorgketen rondom studentenwelzijn).

Aanpak 'Luister eens' ⁸	VWS	Minister LZS	4 miljoen incidenteel; 2021 t/m 2026
Brede Maatschappelijke Samenwerking Burn-out (BMS)	SZW	Minister van SZW	Circa 400.000 in 2023 ⁹
Nationaal Programma Onderwijs ¹⁰	OCW	Minister van OCW	Incidentele middelen; 2021 t/m 2025. Precieze budget onbekend ¹¹

Het overzicht geeft geen uitputtend beeld van alle plannen, programma's en afspraken van het Rijk met een mogelijke (directe of indirecte) impact op mentale gezondheid. Alleen plannen, programma's en afspraken met bijvoorbeeld meerjarige inzet inclusief financiële middelen voor de preventie en bevordering van mentale gezondheid die raken aan (één van) de doelen uit de landelijke aanpak staan in dit overzicht. Ook is uitgegaan van de inzet van de departementen die de aanpak 'Mentale Gezondheid: van ons allemaal' hebben ondertekend (VWS, OCW en SZW), omdat daar het zwaartepunt van de inzet van het rijk voor wat betreft mentale gezondheid ligt. Dit neemt niet weg dat de inzet van andere departementen ook direct of indirect kan bijdragen aan de mentale gezondheid. Daarom lichten we graag een paar trajecten toe die niet in het overzicht staan, maar wel direct of indirect raakvlakken (kunnen) hebben met mentale gezondheid:

- De Hervormingsagenda Jeugd en de maatschappelijke dialoog (wel expliciet genoemd in de aanpak mentale gezondheid).
- Alle onderdelen van het GALA – niet alleen het onderdeel mentale gezondheid – hebben mogelijk een positief effect op mentale gezondheid omdat wordt ingezet op gezondheidsbevordering in het algemeen. Voorbeelden zijn een gezonde leefstijl met bewegen, verminderen van eenzaamheid, een gezonde leefomgeving en een sterke sociale basis.
- Hetzelfde geldt voor de structurele IZA-middelen van maximaal 150 miljoen euro per jaar die beschikbaar worden gesteld aan gemeenten (via de mandaatgemeente) om te investeren in gezondheid en preventie, inclusief de sociale basis. Via regiobeelden en regioplannen wordt een regionale infrastructuur ingericht en gewerkt aan meer samenwerking tussen de eerste lijn en het gemeentelijke domein, de GGZ en preventie.
- Ook programma's zoals de preventie van middelengebruik en de aanpak van geldzorgen, armoede en schulden hebben mogelijk een positief effect op de mentale gezondheid.
- In verschillende sectoren is er aandacht voor de mentale gezondheid van werknemers, zoals binnen het programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn¹².
- De plannen en programma's in het overzicht zetten hun budget deels ook in voor onderzoek, kennisontwikkeling, monitoring en (beleids)ondersteuning voor nationale, regionale en lokale beleidsmakers en initiatiefnemers rond het thema mentale gezondheid. Omdat

⁸ [Homepage - Luister Eens](#)

⁹ Het budget van het BMS-programma, dat wordt bekostigd uit artikel 1 van de SZW-begroting, wordt elk jaar beïnvloed door de beleidsprioriteiten die op dat moment spelen. In 2023 stelde het Ministerie van SZW circa 400.000 euro beschikbaar voor het BMS-programma. In 2023 en 2024 is dit budget gematcht met respectievelijk 250.000 en 300.000 euro vanuit VWS vanuit de 40 miljoen incidentele middelen voor de aanpak "Mentale gezondheid: van ons allemaal".

¹⁰ [Nationaal Programma Onderwijs: steunprogramma voor herstel en perspectief | Kamerstuk | Nationaal Programma Onderwijs \(nponderwijs.nl\)](#)

¹¹ Scholen kunnen ervoor kiezen een deel van het beschikbare budget vanuit het NP Onderwijs in te zetten voor activiteiten gericht op het bevorderen van het mentaal welbevinden van leerlingen en/of het schoolteam.

¹² [Kamerbrief met Programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn \(programma TAZ\) | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

kennisprogramma's vaak onderdeel zijn van de genoemde programma's, zijn deze niet apart benoemd. Denk hierbij aan de inzet van kennispartners zoals het RIVM, Trimbos-instituut, ZonMw, Movisie en Pharos.

- In 2021 is het steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl gepresenteerd vanwege de impact van de COVID-19 pandemie op het sociaal en mentaal welzijn van mensen¹³. Met dit steunpakket is incidenteel 200 miljoen euro beschikbaar gesteld in 2021 voor onder meer het verbreden van lokale initiatieven, het verstevigen van landelijke initiatieven, het versterken van de mentale vitaliteit van werkenden en het versterken van cultuurparticipatie via het Fonds voor Cultuurparticipatie (FCP) voor het mentaal welzijn van mensen. Het steunpakket staat niet in het overzicht omdat het geen meerjarig pakket is.

Voor wat betreft de samenhang tussen de genoemde plannen, programma's en afspraken is deze op verschillende manieren te duiden. Allereerst zetten ze allemaal in op (één of meer) van de doelen van de aanpak 'Mentale Gezondheid: van ons allemaal'. Ook komt de werkwijze overeen: het gaat om een integrale aanpak en samenwerking met verschillende betrokkenen zoals kennisinstellingen, gemeenten of werkgevers. Tot slot wordt tussen de verschillende plannen, programma's en afspraken – als dat relevant is – ook verbinding gelegd om de samenhang te vergroten.

¹³ [2021D28710](#) – Kamerstuk 25295-988